

wakende haan juridisch advies

mr. drs. M. Haan

Via het digitale loket

College van beroep voor het bedrijfsleven
Postbus 20021
2500EA DEN HAAG

Mijn kenmerk: 25.33 Deltamethrin
Uw kenmerk: 26/267 WGGB
Betreft: **Deltamethrin - BEROEPSGRONDEN inzake het besluit van het Ctgb van 25 februari 2026, kenmerk JZBEZWAAR 2025-20**
Datum: 19 mei 2026

Geacht college,

Namens de stichting **Pesticide Action Network Netherlands** heb ik op 03 april 2026 pro forma beroep ingesteld tegen bovengenoemd besluit. U hebt cliënte tot en met 21 mei 2026 de tijd gegeven om de gronden van beroep aan te vullen, en u een kopie van het bestreden besluit te doen toekomen. Dat doe ik bij deze.

Dit stuk is als volgt opgebouwd. In onderdeel A wordt eerst een primaire (inhoudelijk) beroepsgrond naar voren gebracht, gebaseerd op het feit dat de goedkeuring van de werkzame stof deltamethrin, in strijd met Verordening 1107/2009 (verder: de Verordening) en, meer algemeen, met de geest daarvan, systematisch bij herhaling is verlengd (grond 1). Daarna volgt een subsidiaire (procedurele) beroepsgrond (grond 2). Deze ziet op de ontoereikendheid van de heroverweging in de bezwaarfase. Daarna volgen in onderdeel B enkele algemene opmerkingen over de verordening en het voorzorgsbeginsel, en in onderdeel C over het juridische kader met betrekking tot intrekkingverzoeken. In onderdeel D staan de overige, meer subsidiaire beroepsgronden (grond 3 tot en met 13). Die dienen gelezen te worden in samenhang met de opmerkingen uit onderdelen B en C.

A. Primaire en subsidiaire beroepsgrond

- Het Ctgb heeft miskend dat sprake is van een systematische toepassing van de mogelijkheid tot verlenging van een goedkeuring. Dat is onverenigbaar met de Verordening. Het moet er dus voor worden gehouden dat de goedkeuring van deltamethrin is komen te vervallen. Daarmee zijn de toelatingen van de middelen met deltamethrin als werkzame stof eveneens geëxpireerd.**

Het Gerecht van de Europese Unie heeft zich in een uitspraak van 19 november 2025¹ uitgelaten over het herhaald toepassen van de mogelijkheid om op grond van art. 17 Verordening een goedkeuring te verlengen zonder dat een herbeoordeling heeft plaatsgevonden dan wel is afgerond. In die uitspraak heeft het Gerecht onder andere onder andere overwogen:

¹ Zaak T-412/22, ECLI:EU:T:2025:1034.

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

“69 Derhalve moet worden geoordeeld dat artikel 17 van verordening nr. 1107/2009 voorziet in een mechanisme dat bij wijze van uitzondering moet worden toegepast wanneer aan de daarin gestelde voorwaarden is voldaan. Een systematische toepassing van dit mechanisme in procedures voor de verlenging van de goedkeuring van een werkzame stof is dus niet verenigbaar met de vereisten van verordening nr. 1107/2009 en, meer in het algemeen, met de geest van deze verordening.”

In die zaak ging het om de herhaalde goedkeuring van de stof dimoxystrobin. In totaal werd deze goedkeuring sinds 2016 *zeven* keer verlengd. De procedure bij het Gerecht betrof materieel het zesde verlengingsbesluit.² Het Gerecht verklaarde de afwijzing van het herzieningsverzoek van dit zesde verlengingsbesluit nietig.³

De goedkeuring van deltamethrin is sinds 2012 maar liefst *negen* keer verlengd, en wel middels de volgende Uitvoeringsverordeningen:

- 540/2011 van 25 mei 2011: tot 31 oktober 2013
- 823/2012 van 14 september 2012: tot 31 oktober 2016
- 2016/950 van 15 juni 2016: tot 31 oktober 2017
- 2017/1511 van 30 augustus 2017: tot 31 oktober 2018
- 2018/1262 van 20 september 2018: tot 31 oktober 2019
- 2019/1589 van 26 september 2019: tot 31 oktober 2020
- 2020/1511 van 16 oktober 2020: tot 31 oktober 2021
- 2022/1480 van 7 september 2022: tot 31 oktober 2023
- 2023/1757 van 11 september 2023: tot 15 augustus 2026

Volgens PAN is hier onmiskenbaar sprake van een systematische toepassing. Dat is in strijd met de vereisten van Verordening en, meer in het algemeen, met de geest daarvan. In het licht van de uitspraak van het Gerecht moet de goedkeuring geacht worden inmiddels te zijn vervallen.

Art. 32 Verordening koppelt de duur van de toelating aan de goedkeuring van de werkzame stof. Nu de goedkeuring wegens strijd met de Verordening is komen te vervallen, zijn de toelatingen ook vervallen.

Het Ctgb heeft dit miskend, en aldus de Verordening niet correct toegepast. Het had het verzoek van PAN weliswaar moeten afwijzen, maar dan op grond van het feit dat het verzoek geen grondslag had omdat middelen op basis van deltamethrin inmiddels niet meer toegelaten zijn.

Hoewel deze grond zich niet richt op het dictum van het bestreden besluit, heeft PAN wel een groot procesbelang bij de vaststelling dat haar verzoek op onterechte gronden is afgewezen. Met de juiste afwijzingsgrond wordt immers tegemoetgekomen aan (de strekking van) haar verzoek.

Voor zover deze grond niet zou slagen, voert PAN de volgende procedurele beroepsgrond aan.

2. De heroverweging in bezwaar was ontoereikend.

Tijdens de hoorzitting zijn, aan de hand van een korte pleitnota, met betrekking tot verschillende onderwerpen – de werkwijze van het Ctgb, de stand van zaken met betrekking tot deltamethrin, en de

² Formeel ging het om het besluit tot afwijzing van een verzoek tot interne herziening van dit zesde besluit (uitvoeringsverordening (EU) 2021/2068 van de Commissie van 25 november 2021). Zie de punten 1 en 14 van de uitspraak van het Gerecht.

³ Punt 100.

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

beoordeling van de aangedragen studies – 12 punten naar voren gebracht. Hoewel in het verslag van de hoorzitting staat dat de pleitnota bij het verslag is gevoegd, is PAN er niet zeker van dat dit ook is gebeurd; bij de versie van het verslag die haar werd toegezonden, ontbrak de pleitnota. Daarom is deze als bijlage bij dit beroepschrift gevoegd.

Het Ctgb heeft de overwegingen van de adviescommissie overgenomen, en daar zelf geen nadere overwegingen aan toegevoegd. De inhoudelijke onderbouwing van het bestreden besluit bestaat dus uit het advies van de commissie.

De 12 punten uit de pleitnota zijn niet of nauwelijks in de beslissing op bezwaar betrokken

PAN stelt vast dat in dit advies slechts enkele van de 12 punten aan de orde komen, en dan ook nog slechts op hoofdlijnen. Van een inhoudelijke bespreking of beoordeling van deze punten, laat staan van een onderbouwde weerlegging ervan, is evenwel geen sprake. Bijgevolg is niet duidelijk of deze 12 punten (en de onderbouwing daarvan c.q. mondelinge toelichting daarop) in de heroverweging zijn betrokken, en zo dat het geval is, hoe zij zijn beoordeeld.

Met betrekking tot de aangedragen literatuur: “ingaan op” is niet het juiste criterium, en de commissie heeft zich, ondanks een uitdrukkelijk verzoek daartoe van PAN, onthouden van het geven van een advies over de manier waarop het Ctgb elke aangedragen studie heeft beoordeeld

PAN heeft een aantal studies aangedragen ter illustratie van haar standpunt dat de toelatingen van middelen op basis van deltamethrin niet meer aan de eisen van art. 29 lid 1 onder e jo art. 4 lid 3 voldoen. De commissie heeft geoordeeld dat het Ctgb “is ingegaan” op die studies en literatuur. Daaruit zou blijken dat het Ctgb die informatie in zijn beoordeling heeft betrokken.

Het is juist dat het Ctgb zowel in het primaire besluit van 10 juni 2025 als in de reactie op bezwaar van 12 november 2025 op de studies is ingegaan. Echter, PAN had nu juist in bezwaar aangevoerd waarom dit “ingaan op” niet adequaat c.q. toereikend was gebeurd. In bezwaar had daarom niet slechts moeten worden beoordeeld óf het Ctgb op die informatie was ingegaan (ja, dat is gebeurd), maar bovenal hóe het Ctgb dat heeft gedaan, en of het Ctgb terecht heeft kunnen oordelen dat de bezwaren van PAN over de ontoereikende manier waarop het Ctgb was “ingegaan op” de studies en literatuur, niet noopte tot een heroverweging van het primaire besluit.

Anders gezegd: “ingaan op” zegt alleen iets over het feit dát er naar studies of literatuur is gekeken, terwijl PAN meent dat eigenlijk al uit het primaire besluit, maar in elk geval uit de beslissing op bezwaar zou hebben moeten blijken hóe het Ctgb die informatie heeft beoordeeld, zulks in het licht van onder andere het verzoek en de inhoud van het bezwaarschrift, het feit dat deltamethrin sinds 2003 niet meer is beoordeeld, en uiteraard de eisen die de Verordening stelt aan het voortbestaan van toelatingen van middelen.

Precies hierom heeft PAN de Adviescommissie verzocht om per studie na te gaan of het Ctgb de studies terecht ter zijde heeft geschoven. PAN heeft er tevens op gewezen dat het Ctgb de studies niet of nauwelijks in onderlinge samenhang heeft gezien, maar voornamelijk elk apart heeft ‘weggeschreven’.

De commissie heeft dit niet gedaan, stellende dat er geen reden is om te twijfelen aan dit oordeel van het Ctgb. Verzuimd is echter om aan te geven *waarom* er aan dit oordeel niet getwijfeld hoefde te worden. En die vraag was precies een van de pijlers van het bezwaar van PAN.

Conclusie: geen volwaardige en kenbare heroverweging in bezwaar

Het merendeel van de 12 punten zal in de hiernavolgende gronden ook aan de orde komen. PAN is evenwel van mening dat de behandeling en beoordeling van het bezwaarschrift dermate summier is

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

geweest, dat van een volwaardige en kenbare heroverweging in bezwaar geen sprake is geweest. De bezwaarfase heeft PAN dus niet de rechtsbescherming geboden die haar toekomt. Dat levert een zelfstandige beroepsgrond op.

Voor alle duidelijkheid: deze beroepsgrond is dus niet gebaseerd op het standpunt dat het Ctgb argumenten van PAN ten onrechte ter zijde zou hebben geschoven (dat standpunt wordt in de beroepsgronden hieronder betrokken), maar op het standpunt dat de manier waarop de adviescommissie, en in het verlengde daarvan het Ctgb, de door PAN in de 12 punten naar voren gebrachte argumenten heeft behandeld, onder de maat is. PAN kan uit het bestreden besluit niet of nauwelijks opmaken wat het standpunt van het Ctgb is over deze argumenten, en wat het Ctgb, na weging daarvan (zo deze al zou hebben plaatsgevonden), ertoe heeft gebracht om meer gewicht toe te kennen aan de eigen argumenten dan aan die van PAN. Veel argumenten zijn eenvoudigweg niet besproken.

Voor zover deze grond niet zou slagen, voert PAN het volgende aan.

B. Algemene opmerkingen over de Verordening en het voorzorgsbeginsel

B.1 De verordening bevat een harde ondergrens: een hoog niveau van bescherming

Het doel van de Verordening is om een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu te waarborgen (art. 1 lid 3). Dit hoge niveau van bescherming wordt verondersteld aanwezig te zijn, terwijl het niet in gevaar mag komen. Hierin verschilt de Verordening van andere Europese milieuregelgeving, zoals bijvoorbeeld de Richtlijn Industriële Emissies. Die richt zich primair op *het bereiken* van “een hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel”. De RIE bevat dus geen ondergrens; alleen een doel dat bereikt moet worden (en, naar mag worden aangenomen, uiteindelijk ook op het bereikte niveau moet worden gehandhaafd). De Verordening gaat daarentegen uit van de aanwezigheid van een bepaald niveau; dat is de ondergrens die de lidstaten te allen tijde moeten kunnen garanderen. Deze gegarandeerde ondergrens geldt al vanaf 2009.

De Verordening heeft, met andere woorden, een waarborg- of garantiefunctie.

B.2 Het voorzorgsbeginsel

In de hierboven genoemde uitspraak van 19 november 2025 over het tijdelijk verlengen van een goedkeuring heeft het Gerecht van de Europese Unie onder andere overwogen:

“48 Volgens het voorzorgsbeginsel kunnen bij onzekerheid over het bestaan of de omvang van risico's voor de gezondheid van de mens, beschermende maatregelen worden genomen zonder dat hoeft te worden gewacht totdat de realiteit en de ernst van deze risico's volledig zijn aangetoond (...).”

“49 Het voorzorgsbeginsel, een algemeen beginsel van het recht van de Unie, verplicht de betrokken autoriteiten in het welbepaalde kader van de uitoefening van de hun bij de betrokken regeling toegekende bevoegdheden passende maatregelen te nemen om een aantal potentiële gevaren voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu te voorkomen, waarbij aan de vereisten in verband met de bescherming van deze belangen voorrang moet worden verleend boven economische belangen (...).”

PAN wil de aandacht in de eerste plaats vestigen op het feit dat het Gerecht zich hier uitlaat over “de uitoefening van de hun bij de betrokken regeling toegekende bevoegdheden”. Deze vaststelling van

het Gerecht is dus niet beperkt tot de in die zaak aan de orde zijnde bevoegdheid⁴, maar heeft betrekking op het geheel aan bevoegdheden.

Ten tweede merkt PAN op dat de betrokken autoriteiten deze bevoegdheden volgens het Gerecht moeten uitoefenen met het oog op het voorkomen van aantal potentiële gevaren voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu (punt 49). Daarbij hoeft niet te worden gewacht totdat de realiteit en de ernst van deze risico's volledig zijn aangetoond (punt 48). Het "voorkomen" sluit aan bij de hierboven genoemde ondergrens en bij de garantiefunctie van de Verordening. Het Gerecht onderstreept hiermee dat het voorzorgsbeginsel het fundament van de Verordening is.⁵

PAN vraagt tevens aandacht voor het (gezien het voorgaande volstrekt logische) feit dat het Gerecht geen enkele ruimte laat om af te zien van toepassing van het voorzorgsbeginsel, of om dat beginsel slechts als één van de relevante factoren mee te nemen in een afweging of beoordeling. Het Gerecht gebruikt in punt 49 het woord "verplicht". Het voorzorgsbeginsel moet worden toegepast. Gezien de waarborgfunctie van de Verordening leent dit beginsel zich niet voor 'een onsje meer of een onsje minder'.⁶

C. Algemene opmerkingen over het juridische kader met betrekking tot intrekkingverzoeken

C.1 Het toetsingskader

Het toetsingskader voor de intrekking van een middel komt overeen met het toetsingskader voor de toelating ervan. Het verschil tussen beide kaders is gelegen in het beoordelingsmoment: voorafgaand aan de toelating, met andere woorden: ter beantwoording van de vraag óf een middel op de markt mag worden gebracht, of ná de toelating, ter beantwoording van de vraag of de toelating in stand kan blijven. Maar in feite sluiten beide fases naadloos op elkaar aan; de systematiek van de Verordening brengt immers met zich dat na het toelatingsbesluit de kous niet af is. Integendeel; vanaf het moment van toelating moet het middel permanent aan de toelatingseisen blijven voldoen.

Dit 'blijven voldoen' moet worden beoordeeld tegen de achtergrond van voortschrijdende wetenschappelijke inzichten. Indien op basis van nieuwe informatie die ten tijde van het toelatingsbesluit nog niet bekend was, de conclusie kan worden getrokken dat het middel niet meer aan de toelatingseisen voldoet, moet de toelating worden ingetrokken.

De intrekking kan worden voorafgegaan door een herziening op grond van art. 44 lid 1 Verordening. De bevoegde autoriteit kan een herzieningsprocedure beginnen indien er aanwijzingen bestaan dat niet langer wordt voldaan aan een van de in art. 29 Verordening genoemde eisen. De waarborgfunctie van de verordening en de centrale positie van het voorzorgsbeginsel brengen volgens PAN met zich dat de discretionaire ruimte die een bevoegde autoriteit in dezen heeft, minimaal is.

De intrekkingbepaling (en de daarmee verband houdende herzieningsbepaling) moet dan ook worden gezien als een veiligheidsventiel dat geactiveerd wordt op het moment dat blijkt dat een middel niet meer aan de toelatingseisen voldoet. Deze veiligheidsvoorziening treedt in werking zodra de toelating is afgerond. Toelating en intrekking zijn dus complementair.

⁴ Namelijk die van een procedurele verlenging.

⁵ Dit volgt overigens ook uit HvJ EU 25-04-2024, ECLI:EU:C:2024:356 (Dagonis/Pitcher), punt 92.

⁶ Hoewel PAN uiteraard geen bezwaar zou hebben tegen een onsje méér.

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

De duur van een toelating van een middel is gekoppeld aan de goedkeuring van de stof. Volgens art. 32 lid 1 Verordening mag een toelating voor een middel in beginsel niet langer mag lopen dan tot maximaal één jaar nadat de goedkeuring van de werkzame stof afloopt; daarna kan de toelating alleen nog voortduren zolang de stof zelf goedgekeurd blijft.

Een eerste goedkeuring heeft een geldigheidsduur van ten hoogste 10 jaar (art. 5 Verordening), terwijl een verlenging maximaal 15 jaar mag duren (art. 14 lid 2 Verordening). Een goedkeuring is dus sowieso nooit 'voor eeuwig'; en hetzelfde geldt voor de toelating van een middel. De hierboven beschreven systematiek brengt met zich dat een toelating óók gedurende de genoemde termijnen geen onwrikbaar gegeven is. Zij staat gedurende zo'n termijn te allen tijde bloot aan de mogelijkheid van intrekking. Óf dat gebeurt, is afhankelijk van de wetenschappelijke ontwikkelingen en de beoordeling daarvan door de bevoegde autoriteit.

Een toelating is dus niet alleen tijdelijk, maar per definitie dus ook voorwaardelijk, namelijk: op voorwaarde dat (positief geformuleerd) het middel aan de toelatingseisen blijft voldoen en (negatief geformuleerd) zo lang er geen wetenschappelijke informatie beschikbaar komt waaruit volgt dat niet meer aan de toelatingseisen wordt voldaan.

Deze systematiek heeft belangrijke gevolgen voor de rechtszekerheid van de toelatingshouder. Die zekerheid is immers maar beperkt, want één-op-één verbonden met de hierboven genoemde voorwaardelijkheid. Dit volgt volgens PAN ook uit de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 25 april 2024⁷:

“97 In het specifieke domein van toelatingen voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen moet dit beginsel [het rechtszekerheidsbeginsel – wh] evenwel worden afgewogen tegen het voorzorgsbeginsel dat ten grondslag ligt aan verordening nr. 1107/2009, die - zoals in punt 89 van het onderhavige arrest in herinnering is gebracht - beoogt een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mens of dier en van het milieu te waarborgen. Zo kunnen de Commissie en/of de lidstaten, wanneer er gegevens aan het licht komen waaruit blijkt dat een werkzame stof of een gewasbeschermingsmiddel een schadelijk effect op de gezondheid van mens of dier of een onaanvaardbaar effect voor het milieu heeft, genoodzaakt zijn de goedkeuring van deze werkzame stof of de toelating voor het op de markt brengen van dit gewasbeschermingsmiddel in te trekken (...).

98 Hieruit volgt dat, in de context van deze verordening, iedere aanvrager die een gewasbeschermingsmiddel op de markt wenst te brengen, kan verwachten dat de stand van de wetenschappelijke en technische kennis verandert in de loop van de toelatingsprocedure of in de loop van de periode waarvoor een werkzame stof is goedgekeurd of een gewasbeschermingsmiddel is toegelaten.”

Het Hof brengt onderstreept hier de betrekkelijkheid van de rechtszekerheid van de toelatingshouder, en bevestigt de 'veiligheidsventielfunctie' van art. 44 Verordening de fase die intreedt na een toelatingsbesluit. De rechtszekerheid moet worden afgewogen tegen het voorzorgsbeginsel, en dat geldt in elke fase: die van de goedkeuringsprocedure, die waarin een werkzame stof is goedgekeurd⁸, die van de toelatingsprocedure, en die waarin een middel is toegelaten.⁹

⁷ HvJ EU 25-04-2024, ECLI:EU:C:2024:356 (Dagonis/Pitcher).

⁸ In deze fase vormt art. 21 Verordening het veiligheidsventiel.

⁹ Zie ook de laatste alinea van de noot van B. Arntz onder dit arrest, *Milieu en Recht* 2024/68.

C.2 Toepassing geven aan art. 44 vereist dat een bevoegde autoriteit beschikt over een mechanisme waarin de wetenschappelijke ontwikkelingen permanent worden bijgehouden

Hoewel de toetsingskaders voor toelating en intrekking dus met elkaar overeenkomen (zie hierboven onder B.1) vragen beide bevoegdheden elk om een eigen werkwijze. Het uitoefenen van de toelatingsbevoegdheid geschiedt vraaggestuurd; een bevoegde autoriteit neemt niet zelf het initiatief tot een toelatingsprocedure, maar komt in actie naar aanleiding van een aanvraag. Na de finale besluitvorming komt aan een toelatingsprocedure een einde.

Daarna begint de complementaire fase ‘*post toelating*’. Deze fase loopt zo lang een stof of een middel is goedgekeurd c.q. toegelaten (al dan niet inclusief eventuele verlengingen). Al die tijd staat het middel (op grond van art. 44) bloot aan de mogelijkheid van intrekking.

Deze fase vergt dan ook een doorlopende activiteit van de bevoegde autoriteit. Immers, op elk moment kan een wetenschappelijke studie worden gepubliceerd die van invloed kan zijn op het toelatingsoordeel, terwijl van het geheel aan relevant studies voortdurend de balans moet worden opgemaakt in relatie tot de toelating.

Hoewel de Verordening ruimte laat voor intrekkingverzoeken als het onderhavige, volgt uit de systematiek van de Verordening dat het initiëren van een intrekking in beginsel de verantwoordelijkheid van de bevoegde autoriteit is. Anders gezegd: het is beslist niet de bedoeling dat een bevoegde autoriteit pas in actie komt, dan wel enkel in actie komt nadat een intrekkingverzoek is ingediend. Dat zou evident in strijd zijn met de waarborgfunctie van de Verordening. De bevoegde autoriteit moet een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mens en dier en van het milieu garanderen, en daartoe voorkomen dat zich potentiële gevaren voor de volksgezondheid, de veiligheid en het milieu voordoen¹⁰. Met het oog hierop moet de bevoegde autoriteit niet alleen zijn bevoegdheden uitoefenen, maar ook tevens *in staat zijn* om dat te doen op het moment dat de omstandigheden zodanig zijn, dat die uitoefening aan de orde kan zijn. De fase na de toelating vereist dus een permanente alertheid van de bevoegde autoriteit.

Indien de bevoegde autoriteit dit op de juiste wijze doet, en dus te allen tijde een vrijwel compleet beeld van wetenschappelijke en technische stand van zaken met betrekking tot stoffen en middelen heeft, is zij in de eerste plaats in staat om uit eigen beweging over te gaan tot intrekking zodra de noodzaak daartoe, gegeven het voorzorgsbeginsel en op grond van voortschrijdende wetenschappelijke en technische inzichten – zich voordoet.

Maar bovendien stelt zo’n mechanisme haar in staat om snel en adequaat te reageren op een intrekkingverzoek. De autoriteit zal dan immers betrekkelijk eenvoudig kunnen aangeven wat die stand van zaken is, en hoe de in een intrekkingverzoek naar voren gebrachte informatie zich daartoe verhoudt.

C.3 De bevoegde autoriteit dient bij het gebruiken van zijn bevoegdheden telkens alle wetenschappelijke en technische kennis te betrekken die op dat moment beschikbaar is

In de hierboven genoemde Dagonis/Pitcheruitspraak heeft het Europese Hof dit uitdrukkelijk bepaald voor de toelating van een middel door een lidstaat: de bevoegde autoriteit moet wetenschappelijke en technische kennis over de reeds op Europees niveau toegelaten stof die ten tijde van de goedkeuringsbeslissing over die stof nog niet beschikbaar was, meenemen in het toelatingsbesluit over een op die stof gebaseerd middel.¹¹

¹⁰ Zaak T-412/22, ECLI:EU:T:2025:1034, punten 48 en 49.

¹¹ Dagonis/Pitcher, punten 76 en 77.

In lijn hiermee heeft uw College eerder dit jaar geoordeeld dat

“het Ctgb zich in zijn besluitvorming ten onrechte op het standpunt [heeft] gesteld dat nieuwe wetenschappelijke en technische kennis met betrekking tot de werkzame stof alleen bij de herbeoordeling van die werkzame stof, en niet bij de beoordeling van een middeltoelating, wordt meegenomen.”¹²

Zoals al verschillende keren opgemerkt is de doelstelling van de Verordening het waarborgen van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mens en dier en van het milieu. Omdat inzichten dienaangaande in de loop der tijd kunnen veranderen, is het niet meer dan vanzelfsprekend dat een bevoegde autoriteit, in lijn met Dagonis/Pitcher, bij het uitoefenen van bevoegdheden telkens uitgaat van de laatste wetenschappelijke en technische kennis, oftewel: van de wetenschappelijke en technische stand van zaken op het moment van het uitoefenen van de bevoegdheid. Zou een bevoegde autoriteit dat niet doen, dan zou dat betekenen dat het tijdsverloop – en procedures rondom gewasbeschermingsmiddelen blijken nu een maal erg tijdrovend te zijn – met zich zou kunnen brengen dat nieuwe inzichten *niet* zouden worden meegenomen, en het hoge niveau van bescherming van mens, dier en het milieu dus niet gegarandeerd zou kunnen worden.

In dit verband merkt PAN nog op dat dit oordeel van het Hof zich niet beperkt tot wetenschappelijke en technische kennis met betrekking tot hormoonontregelende eigenschappen. Dit volgt uit de woorden “met name” in punt 78 van de uitspraak. Met deze woorden legt het hof, gezien de inhoud van de zaak, nadruk op de hormoonontregelende eigenschappen. “Met name” houdt een verduidelijking in door de nadruk te leggen op hetgeen volgt, maar daarmee worden andere mogelijkheden niet uitgesloten.¹³

C.4 De bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu gaat voor economische overwegingen

Verder wijst PAN nog op de punten 76 en 77 uit de eerdergenoemde uitspraak van het Gerecht van de Europese Unie:

“76 Wanneer toelatingen voor gewasbeschermingsmiddelen worden verleend, moet de bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu evenwel voorrang hebben op de verbetering van de teelt van planten, zoals blijkt uit overweging 24 van verordening nr. 1107/2009.

77 (...) Aan deze bescherming moet voorrang worden verleend boven economische overwegingen, zodat zij, zelfs aanzienlijke, negatieve economische gevolgen voor bepaalde marktdeelnemers kan rechtvaardigen.”

De relevante passage uit overweging 24 luidt als volgt:

“Wanneer toelatingen voor gewasbeschermingsmiddelen worden verleend, moet met name de bescherming van de gezondheid van mens en dier en van het milieu voorrang hebben op de verbetering van de teelt van planten.”

¹² College van beroep voor het bedrijfsleven, 17 februari 2026, ECLI:NL:CBB:2026:58, punt 5.5.

¹³ In de Engelse versie van de uitspraak “*in particular*”, oftewel: in het bijzonder. Ook in deze taal dus geen beperking.

C.5 De lidstaten hebben een eigen verantwoordelijkheid op middelniveau, en kunnen zich dus niet verschuilen achter de Europese beoordeling op stofniveau

In Dagonis/Pitcher benadrukt het Europese Hof dat de lidstaten een eigen verantwoordelijkheid hebben op middelniveau. Wat elders in Europa al dan niet speelt met betrekking tot de (her)beoordeling van een stof laat de eigen verantwoordelijkheid van een lidstaat onverlet om gebruik te maken van de eigen bevoegdheden. Dat betekent dat een lidstaat niet kan of mag wachten op de voltooiing van een herziening op Europees niveau, maar op basis van de op een bepaald moment beschikbare wetenschappelijke en technische kennis tot herziening of intrekking moet overgaan. Een lidstaat kan zich niet verschuilen achter de beoordeling op stofniveau, en evenmin een herbeoordeling op stofniveau afwachten.

D. Gronden van beroep

3. Het college heeft miskend dat het een eigen verantwoordelijkheid heeft voor wat betreft de toelating van middelen, en zich niet kan verschuilen achter een nog lopende stofbeoordeling op Europees niveau.

Dit punt is hierboven (C.5) al toegelicht.

In dit verband is nog wel van belang dat een intrekkingverzoek er niet toe strekt om een herbeoordeling op stofniveau uit te lokken. Dat is niet de taak van het Ctgb. Het verzoek dient ertoe om het Ctgb de toelating van de op deltamethrin gebaseerde middelen te doen intrekken, althans een herzieningsprocedure te beginnen.

4. Het college heeft de aangedragen studies hoofdzakelijk elk afzonderlijk beoordeeld. Hooguit zijn studies in de context van slechts enkele andere studies bekeken. Het Ctgb heeft aldus verzuimd om naar het geheel aan aangedragen studies te kijken.

Er is geen koe zo bont, of er zit wel een vlekje aan. Op elke individuele studie is wel iets aan te merken, zodat er altijd wel een reden is om een studie als niet bruikbaar te beschouwen. Maar zo'n werkwijze draagt het gevaar in zich dat door de bomen het bos niet meer wordt gezien. Volgens PAN is dat gebeurd. Het bestreden besluit ontbeert een beschouwing waarin de verschillende studies in onderling verband worden gezien. Het geheel kan meer zijn dan de som der delen: het 'grotere plaatje' kan een lijn of een patroon zichtbaar maken die aanleiding kan zijn om het tot intrekking of herziening over te gaan.

Door elke studie hoofdzakelijk individueel te beoordelen is dit 'grotere plaatje' verloren gegaan – voor zover het Ctgb überhaupt een poging zou hebben gedaan om zo'n beeld te krijgen. In het bestreden besluit wijst niets erop dat het Ctgb gepoogd heeft om de onderzoeken in onderling verband te beschouwen.

PAN meent dat onder andere het feit dat in diverse studies effecten zijn waargenomen bij doses die onder het (hieronder nog te bespreken) niveau van 0,25 mg/kg lg/d liggen, de noodzaak illustreert van het in onderling verband beschouwen van de aangedragen (en mogelijk ook nog andere) literatuur. Op elk van deze individuele studies zal iets aan te merken zijn, waardoor zij elk op zichzelf gezien misschien onvoldoende gewicht in de schaal leggen. Maar niet is uitgesloten dat de relevantie van deze individuele gebreken wordt gerelativeerd door het uit de onderlinge samenhang van deze studies volgende gegeven dat bij onderzoeken van uiteenlopende aard effecten werden gezien beneden de genoemde dosis, althans dat uit die onderzoeken aanwijzingen voortvloeien dat een ondergrens van 0,25 mg niet boven elke twijfel verheven is. Anders gezegd: (aanwijzingen voor) bepaalde patronen kunnen alleen worden waargenomen indien studies in samenhang worden bekeken. De door het

college gehanteerde werkwijze waarin het zwaartepunt ligt op individuele beoordeling is volgens PAN daarom onvolledig.

Gezien de waarborgfunctie van de Verordening en het voorzorgsbeginsel moet dat volgens PAN als een zorgvuldigheidsgebrek worden gezien.

- 5. Niet is gebleken dat het Ctgb alle beschikbare wetenschappelijke en technische kennis in de beoordeling van het verzoek heeft meegenomen. Het Ctgb heeft in het bestreden besluit slechts gereageerd op de door PAN aangedragen studies. Het Ctgb heeft zelf nauwelijks op andere studies gewezen die sinds de laatste beoordeling in 2003 is verschenen, en die het oordeel van het Ctgb mogelijk zou kunnen onderbouwen.**

Zoals hierboven uiteengezet (C.2) vergt de fase die ingaat na de toelating van het Ctgb het op permanente basis bijhouden van de voor elke stof en middel relevante literatuur.

PAN betwijfelt of Ctgb dit doet. Immers, het besluit is voornamelijk gereageerd op door PAN naar voren gebrachte studies. PAN acht het hoogst onaannemelijk dat haar beeld van de stand van de wetenschap compleet is, en dat zij in haar verzoek álle relevante studies zou hebben genoemd. In dit verband is van belang dat de stof deltamethrin al sinds 2003 niet meer is (her)beoordeeld. Het kan dan ook haast niet anders dan dat de door PAN aangedragen studies maar een (heel) klein gedeelte vormen van de totale toxicologische literatuur die sinds 2003 over deltamethrin is verschenen.

PAN merkt op dat een zoekopdracht naar “deltamethrin + toxiciteit” via PubMed ruim 1.300 treffers oplevert.¹⁴ PAN weet uiteraard niet of al deze treffers relevant zijn, maar dit aantal vormt wel een sterke aanwijzing voor de juistheid van de veronderstelling dat er (aanzienlijk) méér literatuur te vinden moet zijn dan de 34 studies die PAN heeft aangedragen.

Bovendien stelt Mani in zijn overzichtsartikel¹⁵ dat de middelen op basis van deltamethrin in de literatuur een scala aan schadelijke effecten laten zien:

“...broad spectrum of cerebrovascular and neurodegenerative disorders like Parkinson disease, Lou Gehrig’s disease, Alzheimer disease, developmental deficits, birth defects, low IQ, pervasive developmental disorder, attention problems and learning disabilities.”

Er zijn dus sterke aanwijzingen dat er (aanzienlijk) meer literatuur moet zijn dan de door PAN aangedragen studies. PAN moet evenwel vaststellen dat het Ctgb in deze intrekkingsprocedure zelf nauwelijks openbare publicaties naar voren heeft gebracht om zijn standpunt over de het ontbreken van de noodzaak tot intrekking te onderbouwen. Het heeft evenmin inzichtelijk gemaakt welke andere openbare studies (dan door PAN aangedragen) het in de overwegingen heeft betrokken.

PAN kan niet uitsluiten dat het RAR een overzicht bevat van relevante studies. Het RAR is een *Revised Assessment Report*, opgesteld door de industrie¹⁶, en bevat een samenvatting van de door c.q. namens

¹⁴ Pubmed is een zoekmachine van de Amerikaanse *National Library of Medicine*. Via <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/> kunnen miljoenen (bio)medische en biotechnologische titels worden geraadpleegd. PAN is zich uiteraard bewust van het feit dat niet al deze treffers relevant zullen zijn. Dit aantal vormt volgens PAN echter wel ene sterke indicatie voor de juistheid van de veronderstelling dat de door PAN aangedragen studies maar een klein gedeelte van de totale hoeveelheid beschikbare literatuur vormen.

¹⁵ Mani et al., *Molecular Mechanism of Neurodevelopmental Toxicity Risks of Occupational Exposure of Pyrethroid Pesticide with Reference to Deltamethrin - A Critical Review*, BAOJ Pathol 2017, 1: 2, p. 1. Ook genoemd in voetnoot 34 in de Annex bij het verzoek van PAN.

¹⁶ Zie Reactie op bezwaar, p. 3.

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

de industrie uitgevoerde toxiciteitsstudies. Echter, van het RAR is alleen de versie uit 2018 openbaar, en niet die uit 2023, waarop het Ctgb zich beroept. Bovendien moet worden bedacht dat het RAR wordt opgesteld door de industrie, en dus niet kan gelden als een onafhankelijk samengesteld overzicht van de stand van zaken. Dit moge blijken uit feit dat het openbare deel van het RAR geen systematisch literatuuronderzoek lijkt te bevatten. Er worden met betrekking tot ontwikkelingsneurotoxiciteit wel enkele studies van onafhankelijke wetenschappers besproken¹⁷, maar dat gebeurt dan om de door hen geuite zorgen over deltamethrin te weerspreken. Bovendien betreft het studies van vóór de eerste (en laatste) goedkeuring van de stof in 2003.

Het Ctgb heeft zich met betrekking tot het onderhavige verzoek dus vooral reactief betoond, en niet proactief; en als het college wél proactief zou zijn geweest, heeft het in elk geval niet inzichtelijk gemaakt wat de opbrengst is geweest van het sinds 2003 bijhouden van de ontwikkelingen met betrekking tot deltamethrin. Het college heeft dus ten aanzien van middelen op basis van deltamethrin geen, althans onvoldoende invulling gegeven aan zijn wettelijke taak in de fase na toelating. Een zorgvuldige taakuitoefening zou met zich hebben meegebracht dat het college de afwijzing van de aangedragen studies mogelijk zou hebben kunnen onderbouwen aan hand van andere, niet door PAN aangedragen studies die sinds de laatste beoordeling beschikbaar zijn gekomen.

Een en ander betekent volgens PAN dat het bestreden besluit niet met de vereiste zorgvuldigheid tot stand is gekomen.

6. Het college is ten onrechte niet ingegaan op de specifieke aspecten van de schadelijkheid van deltamethrin die PAN in haar verzoek uitdrukkelijk en onderbouwd heeft genoemd.

Voor zover uw College van oordeel zou zijn dat het Ctgb niet gehouden was om de beschikbare literatuur over alle mogelijke schadelijke effecten van deltamethrin in zijn besluit over het verzoek te betrekken, geldt het volgende.

PAN heeft in haar verzoek een aantal specifieke aspecten van de schadelijkheid van deltamethrin genoemd, namelijk:

- ontwikkelingsneurotoxiciteit bij blootstelling gedurende zwangerschap (onderdeel A)
- ontwikkelingstoxiciteit bij blootstelling van jonge dieren (onderdeel B)
- blootstelling van volwassen dieren aan deltamethrin (onderdeel C)
- hormooneffecten (onderdeel D)
- voortplantingseffecten waaronder effecten op de teelballen (onderdeel E)
- immunotoxiciteit (onderdeel F).

In de Annex had PAN aangegeven dat zij bij elk aspect alleen *de belangrijkste studies* had vermeld. Haar overzicht pretendeerde dus geenszins volledig te zijn.

Zoals hierboven (C.3) uiteengezet dient een lidstaat bij het gebruiken van zijn bevoegdheden telkens *alle* wetenschappelijke en technische kennis te betrekken die op dat moment beschikbaar is. Het college heeft evenwel alleen gereageerd op de door PAN aangedragen studies, en heeft nagelaten om zelf onderzoek te doen naar de over deze onderwerpen beschikbare literatuur.

Ook hierom kan volgens PAN de conclusie geen andere zijn dan dat het bestreden besluit niet met de vereiste zorgvuldigheid tot stand is gekomen.

¹⁷ In onderdeel B6 van het RAR, namelijk: Erikson 1990/1991, Muhammed 1993, Cantalamessa 1993, en Sheets 1994.

7. **Gezien de inhoud van art. 44 Verordening, de waarborgfunctie van de Verordening, en het daaraan ten grondslag liggende voorzorgsbeginsel, heeft het Ctgb bij de beoordeling van door PAN aangedragen studies een onjuiste maatstaf aangelegd door enkel te beoordelen of door PAN aangedragen studies aanleiding geven om het NOAEL te verlagen. Het college had als eerste stap moeten nagaan of er aanwijzingen zijn dat niet langer wordt voldaan aan een van de in artikel 29 Verordening genoemde eisen.**

Zoals hierboven (B.1) uiteengezet, vormt het doel van de Verordening, namelijk het beschermen van de menselijke gezondheid, een ondergrens. Bijgevolg moeten stoffen en middelen beoordeeld worden op het risico dat het beschermingsniveau door deze ondergrens heen zakt. Gegeven het toxicologische adagium dat niet de stof zelf, maar de dosis ervan de giftigheid bepaalt, zal een risicobeoordeling dus altijd gericht zijn op het op basis van de meest recente wetenschappelijke en technische kennis vaststellen van (on)aanvaardbare niveaus. Als een niveau kan worden vastgesteld waaronder geen negatieve effecten te verwachten zijn (zoals een NOAEL), kan een stof (c.q. een daarop gebaseerd middel) worden gebruikt zolang dat gebruik niet leidt tot overschrijding van dat niveau.

Echter, als dat niveau *niet* kan worden vastgesteld, brengt de garantiefunctie van de Verordening met zich dat de stof niet mag worden gebruikt. De stof voldoet dan immers niet meer aan de eisen van art. 29 Verordening. Op grond van art. 32 Verordening heeft dat consequenties voor de middeltoelating.

Indien moet worden vastgesteld dat het gehanteerde niveau niet meer toereikend is om de vereiste garantie te bieden, terwijl het (nog) niet mogelijk is om een nieuw niveau vast te stellen, brengt de garantiefunctie eveneens met zich dat de stof en de daarop gebaseerde middelen niet meer kunnen worden gebruikt totdat dat nieuwe niveau opnieuw is vastgesteld. Voor zover dit gegeven niet op zichzelf al een reden voor intrekking zou zijn, vormt het volgens PAN een glasheldere aanwijzing als bedoeld in art. 44 lid 1 Verordening.

Om de waarborgfunctie van de Verordening tot zijn recht te laten komen is het dus noodzakelijk om twee vragen te beantwoorden:

1. Is het huidige niveau toereikend om uit te sluiten dat de stof of het middel een onmiddellijk of uitgesteld schadelijk effect heeft op de gezondheid van de mens, of op die van dieren, of op grondwater, en onaanvaardbare effecten heeft op planten en het milieu?
2. Zo nee, kan op basis van de huidige inzichten een nieuw niveau worden vastgesteld? Zoals hierboven al betoogd dient daarbij niet alleen naar individuele studies te worden gekeken, maar juist ook naar de samenhang tussen studies en de (mogelijk) daarin waar te nemen patronen.

Het verzoek van PAN is (mede) gebaseerd op het standpunt dat het huidige NOAEL niet meer toereikend is. Dit wordt ook door het Ctgb erkend.

Alleen al deze erkenning zou voldoende moeten zijn om tot intrekking over te gaan, althans om een intrekkingsonderzoek te beginnen.

Echter, bij de bespreking van door PAN aangedragen studies heeft het Ctgb zich vaak (primair) gericht op de bruikbaarheid van de studies voor de beantwoording van de tweede vraag. Het verzoek van PAN was echter niet om een nieuw NOAEL voor deltamethrin vast te stellen (vraag 2), maar om vast te stellen dat het huidige niveau niet meer voldoet (vraag 1), en daaraan consequenties te verbinden door de toelating van 13 middelen gebaseerd op deltamethrin in te trekken.

Voorbeelden van beoordelingen van studies waarbij het antwoord op vraag 2 centraal stond in plaatst van dat op vraag 1:

25.33 PAN/Deltamethrin
Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

Besluit van 10 juni 2025, p. 4 (de studies van Andersen et al. (2022) en Hansen et al. (2017))

“De getrokken conclusies zijn in lijn met de conclusie die getrokken is in de RAR dat deltamethrin ontwikkelingsneurotoxiciteit kan veroorzaken. Echter, epidemiologische studies zoals uitgevoerd door Andersen et al. of Hansen et al. lenen zich niet om een veilig blootstellingsniveau voor de mens af te leiden.”

In de eerste zin van dit citaat wordt vraag 1 bevestigend beantwoord. Echter, de studies worden vervolgens terzijde geschoven omdat zij niet bruikbaar zouden zijn voor de beantwoording van vraag 2. Los van de vraag of dit laatste terecht is: PAN heeft deze studies aangedragen met het oog op vraag 1, en niet in verband met vraag 2.

Besluit van 10 juni 2025, p. 6 (Aziz et al. 2001; Ben Slima et al. 2017; Di Re et al. 2025; Huang et al. 2025; Ismail & Mohamed 2012; Koif et al. 2025; Richardson et al. 2015; Sharma & Sethi 2024; Zhang et al. 2020; Zhong et al. 2021):

“Deze studies kunnen nuttige informatie geven over mechanismen en/of toxiciteitseffecten die kunnen optreden, maar leiden niet tot een lagere grenswaarde dan nu is afgeleid in de RAR versie van 2023.”

Dit citaat ziet enkel op vraag 2.

Reactie Ctgb van 12 november 2025, p. 8 (Sprong et. Al. (2023)):

“Gezien de lagere betrouwbaarheid en relevantie, leidt de informatie uit deze publicatie niet tot een ander oordeel ten aanzien van de NOAEL van deltamethrin.”

Dit is opnieuw een vraag 2-conclusie. Vraag 1 is overgeslagen.

Met andere woorden: PAN heeft de 34 studies niet aangedragen ter onderbouwing van een verzoek om een nieuw NOAEL vast te stellen, maar om het standpunt te onderbouwen dat de toelating van de deltamethrinmiddelen moet worden ingetrokken, althans dat het geheel van deze studies aanwijzingen vormen als bedoeld in art. 44 lid 1 Verordening. Maar het college heeft ze veelal exclusief in de sleutel van het NOAEL besproken, en daarmee de strekking van het verzoek miskend.

Dat een onjuiste maatstaf is gehanteerd wringt in het bijzonder bij de laatstgenoemde studie van Sprong. PAN heeft op deze studie gewezen omdat hieruit volgt dat de blootstellingsgehalten aan een aantal chemische verbindingen niet zijnde bestrijdingsmiddelen, nu al tot schadelijke ontwikkelingsneurotoxische effecten leiden. Volgens PAN betekent dit, dat er geen ruimte (meer) is voor andere stoffen met soortgelijke effecten, zoals deltamethrin. De ‘vervuilingsruimte’ is al volledig gevuld met andere stoffen. De studie van Sprong is dus ook helemaal niet bedoeld om iets over een mogelijk NOAEL van deltamethrin te zeggen. Sterker nog, de studie gaat helemaal niet over deltamethrin. Het hierboven aangehaalde citaat uit de reactie van het Ctgb illustreert volgens PAN dan ook de nauwe blik waarmee de het college de studies heeft bekeken. Zelfs een studie die niet over deltamethrin gaat, is langs de maatstaf van het NOAEL voor die stof gelegd.

Kort en goed: door de aangedragen studies voornamelijk te beoordelen op de vraag of zij steun bieden voor het vaststellen van een lager NOAEL, heeft het Ctgb een niet bij het verzoek aansluitende c.q. te beperkte beoordeling uitgevoerd. Dat is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel, en vormt een miskenning van de strekking van het verzoek.

- 8. Het Ctgb heeft vastgesteld dat er aanwijzingen zijn dat deltamethrin ontwikkelingsneurotoxiciteit kan veroorzaken. Tevens heeft het Ctgb aangegeven dat hormoonontregeling ten gevolge van deltamethrin niet volledig is uitgesloten. Met de afwijzing van het verzoek heeft het college miskend dat de Verordening is gebaseerd op het voorzorgsbeginsel, en dat de Verordening en waarborgfunctie heeft.**

In het primaire besluit (p. 2) heeft het Ctgb onderkend dat er aanwijzingen zijn dat deltamethrin ontwikkelingsneurotoxiciteit kan veroorzaken. In dit besluit stelt het college ook dat de hormoonversturende eigenschappen nog onvoldoende zijn onderzocht, en dat reeds in 2018 is vastgesteld dat daarvoor nader onderzoek nodig is (p. 5).

Deltamethrin is dus in elk geval op deze aspecten potentieel schadelijk. Zo lang de omvang van deze risico's nog niet voldoende in kaart is gebracht, kan niet worden vastgesteld dat de stof, en daarmee de daarop gebaseerde middelen, voldoen aan de eisen van art. 29 Verordening. In dat geval geldt hetgeen hierboven is gesteld met betrekking tot de waarborgfunctie van de Verordening en het voorzorgsbeginsel als fundament daarvan (zie onderdeel B).

Het Ctgb heeft dit in het bestreden besluit miskend.

- 9. PAN heeft studies aangedragen waaruit onder andere kan worden afgeleid dat het momenteel voor deltamethrin geldende NOAEL van 1,0 mg/kg lg/d niet meer toereikend is. Het Ctgb heeft dit erkend. Nochtans heeft het college geoordeeld dat er geen grond voor herziening c.q. intrekking bestaat. Dat is innerlijk tegenstrijdig.**

Het Ctgb heeft vastgesteld dat deltamethrin voor het laatst in 2003 is beoordeeld.¹⁸ Momenteel loopt er een herbeoordelingsprocedure op stofniveau.¹⁹ In het kader daarvan is in de RAR 2023 vastgesteld dat het NOAEL van deltamethrin moet worden verlaagd van 1,0 naar 0,25 mg/kg lg/d. Het Ctgb heeft het verzoek van PAN tegen de achtergrond van deze lagere waarde beschouwd.²⁰ Gegeven dit lagere, informele NOAEL en gegeven het feit dat blootstelling voor “de aangevraagde representatieve gebruiken” van middelen op basis van deltamethrin niet tot overschrijding van dit NOAEL zou leiden, heeft het college geoordeeld dat er geen aanleiding bestaat om de middelen te herbeoordelen²¹ of in te trekken²².

Los van het feit dat het RAR 2023, zoals hierboven al vermeld, maar beperkt openbaar is, meent PAN dat deze redenering niet juist is. Het verzoek moet worden beoordeeld op basis van de thans geldende middeltoelatingen. Die zijn gebaseerd op een NOAEL van 1,0 mg. Het Ctgb heeft erkend, onder verwijzing naar het RAR, dat dit NOAEL maar liefst een factor 4 te hoog is, en op 0,25 mg moet worden gesteld (hetgeen volgens PAN nog steeds te hoog is, waarover hieronder meer). Aangezien de toelatingen zijn gebaseerd op een NOAEL van 1,0 mg/kg, zijn zij niet meer toereikend.

Indien het Ctgb vaststelt – zoals het heeft gedaan – dat de huidige toelatingen niet meer toereikend zijn, noopt art. 44 Verordening tot intrekking, of in elk geval tot herbeoordeling van de middeltoelatingen. De vaststelling dat de huidige toelatingen niet meer toereikend zijn, is dus onverenigbaar met het afwijzen van een intrekkingverzoek, ook indien dat zou worden uitgelegd als een herzieningsverzoek. Deze vaststelling dwingt het Ctgb juist om in actie te komen.

¹⁸ Reactie op bezwaarschrift, p. 3.

¹⁹ T.a.p.

²⁰ Primair besluit, p. 2.

²¹ Primair besluit, p. 7.

²² Advies Commissie, p. 3.

Deze innerlijke tegenstrijdigheid op een cruciaal punt brengt volgens PAN met zich dat het bestreden besluit niet in stand kan blijven.

- 10. Bovendien heeft het college slechts gesteld, maar niet onderbouwd dat blootstelling voor “de aangevraagde representatieve gebruiken” van middelen op basis van deltamethrin niet tot overschrijding van dit NOAEL zou leiden. Voor zover het nieuwe NOAEL is gebaseerd op de studie van Pitzer, is sprake van een onjuiste interpretatie van die studie. En voor zover het nieuwe NOAEL is gebaseerd op IATA OECD Case Study 362 is niet onderbouwd waarom deze studie redengevend zou kunnen zijn voor het nieuwe NOAEL. Ten slotte heeft het college geen gewicht toegekend aan het feit dat de stof deltamethrin al sinds 2003 – dus inmiddels ongeveer 23 jaar – niet is herbeoordeeld.**

Dat blootstelling voor “de aangevraagde representatieve gebruiken” van middelen op basis van deltamethrin niet tot overschrijding van dit NOAEL zou leiden, is niet onderbouwd

Zoals aangegeven rechtvaardigt het college zijn stilzitten door te stellen dat blootstelling voor “de aangevraagde representatieve gebruiken” van middelen op basis van deltamethrin niet tot overschrijding van dit NOAEL leidt. Het heeft evenwel verzuimd dit standpunt te onderbouwen.

PAN meent bovendien dat dit standpunt, ook indien het zou worden onderbouwd, niet kan bijdragen aan de afwijzing van het verzoek. Blootstelling wordt immers niet bepaald door “aangevraagde representatieve gebruiken”, maar door het werkelijke gebruik. Het college heeft niet vastgesteld (althans niet kenbaar gemotiveerd) dat de “representatieve gebruiken” ook echt de werkelijkheid representeren.

Indien het college zou stellen dat dat het dat ook niet kán vaststellen, en dat het enkel de “aangevraagde representatieve gebruiken” kan beoordelen, zou de conclusie moeten zijn dat het college dan geen recht kan doen aan zijn verantwoordelijkheid om het vereiste hoge niveau van bescherming te waarborgen. Indien alleen “aangevraagde representatieve gebruiken” worden beoordeeld zonder dat tevens wordt vastgesteld in hoeverre deze overeenkomen met de werkelijke gebruikspraktijk, biedt de toepassing van de Verordening door het Ctgb enkel een papieren waarborg, en geen werkelijke.

Maar zelfs indien het Ctgb zou kunnen aantonen dat niet alleen de “aangevraagde representatieve gebruiken”, maar ook het werkelijke gebruik niet leidt tot blootstelling boven de 0,25 mg, dan geldt dat dit (nog niet formeel geldende) NOAEL vermoedelijk nog steeds te hoog is. Dat moge blijken uit het hiernavolgende.

Voor zover het nieuwe NOAEL is gebaseerd op de studie van Pitzer, is sprake van een onjuiste interpretatie van die studie

Voor zover het nieuwe NOAEL gebaseerd zou zijn op de studie van Pitzer, meent PAN dat deze studie onjuist is geïnterpreteerd, hetzij door het Ctgb, hetzij in het kader van de Europese herbeoordelingsprocedure.

Het NOAEL is het blootstellingsniveau waarop geen negatief effect meer wordt waargenomen. In de Pitzer-studie was sprake van verschillende blootstellingsniveaus. Het laagste was 0,25 mg/kg. Bij dat niveau werden nog steeds effecten waargenomen. In vergelijking met de andere doseringen werden weliswaar de *minste* effecten waargenomen, maar niet *géén*. Met andere woorden: uit de Pitzer-studie kan geen NOAEL worden afgeleid. Daarvoor hadden nog meer blootstellingsniveaus in de studie

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

moeten worden betrokken (namelijk onder de 0,25 mg/kg), net zo lang tot geen effecten meer werden waargenomen.

De betreffende passage uit de Pitzer-studie luidt:

“Most of the effects were seen at the highest dose (1 mg/kg), fewer at the mid dose (0.5 mg/kg), and the least at the lowest dose (0.25 mg/kg)”²³

Met andere woorden: niet is uitgesloten dat ook doses onder de 0,25 mg/kg nog steeds tot negatieve effecten leiden. In dit verband is van belang dat PAN heeft gewezen op studies waaruit aanwijzingen volgen voor negatieve effecten bij aanzienlijk lagere doseringen (De Boer: 0,15 ppm, Lazarini: 0,08 ppm, Pandya: 0,014 ppm). Hier wreekt zich dat het Ctgb de aangedragen studies maar zeer beperkt in onderling verband heeft beoordeeld.

Voor zover het nieuwe NOAEL is gebaseerd op IATA OECD Case Study 362 is niet uiteengezet waarom deze studie redengevend zou kunnen zijn voor het nieuwe NOAEL

In het primaire besluit (p. 2) stelt het Ctgb:

“Op basis van deze nieuwe inzichten, is een NOAEL afgeleid van 0,25 mg/kg Ig/dag. Deze is gebaseerd op het beschouwen van het totale pakket aan beschikbare informatie, waarbij de IATA OECD Case Studie 362 een grote rol heeft gespeeld.”

Het college heeft echter niet inzichtelijk gemaakt waaruit dit “totale pakket aan beschikbare informatie” bestaat, en evenmin waarom aan de genoemde *case study* groot gewicht mag worden toegekend.

Het feit dat deltamethrin al sinds 2023 niet meer is herbeoordeeld, is een factor die gewicht toekomt bij de beoordeling van het verzoek van PAN

Zoals al eerder aangegeven dateert de laatste beoordeling van deltamethrin uit 2003. Destijds was de Verordening nog niet van kracht. Deltamethrin is dus nimmer beoordeeld conform de huidige regelgeving. Niettemin vormt deze 23 jaar oude beoordeling nog immer de basis voor de huidige middeltoelatingen.

En dat terwijl een goedkeuring maximaal 10 jaar kan gelden, en met maximaal 15 jaar kan worden verlengd. Een herbeoordeling van deltamethrin had eigenlijk in 2013 al moeten zijn afgerond.

Hierboven is reeds het standpunt betrokken dat de goedkeuring, ten gevolge van systematische verlenging, inmiddels geacht moet worden te zijn vervallen. Voor zover u dit standpunt niet zou delen, geldt volgens PAN in elk geval dat het feit dat de stof al veel langer dan volgens de Verordening mogelijk is niet is herbeoordeeld, en dat middelen nog steeds toegelaten zijn terwijl een geldige goedkeuring van de werkzame stof ontbreekt, in het licht van het voorzorgsbeginsel en van de waarborgfunctie van de Verordening, van doorslaggevend belang is, althans een factor is waaraan veel gewicht moet worden toegekend. Het Ctgb heeft niet inzichtelijk gemaakt dat zij deze omstandigheid in zijn overwegingen heeft meegenomen. Integendeel; het college verwijst juist naar de al veel te lang durende herbeoordelingsprocedure op Europees niveau om zelf niet tot een inhoudelijke beoordeling te hoeven overgaan. Daarbij wordt onder andere gewezen op een “stop the clock”²⁴ waarvan de juridische basis PAN onbekend is, en waarvan de vraag rijst in hoeverre de toepassing daarvan in

²³ Pitzer et al., *Deltamethrin Exposure Daily From Postnatal Day 3–20 in Sprague-Dawley Rats Causes Long-term Cognitive and Behavioral Deficits*, TOXICOLOGICAL SCIENCES, 169(2), 2019, 511–523, p. 517.

²⁴ Reactie van 12 november 2025, p. 3.

25.33 PAN/Deltamethrin Aanvulling beroepsgronden 26/267 WGBB

overeenstemming is met de Verordening. Maar wat daarvan ook zij: naarmate deze herbeoordeling uitblijft, wordt de betekenis van art. 44 als veiligheidsventiel des te groter. Dat had volgens PAN tot uitdrukking moeten komen in de beoordeling van het intrekkingverzoek.

Conclusie

Een en ander betekent dat de situatie momenteel is

- dat de stof voor het laatst in 2003 is beoordeeld conform de destijds geldende regels, en dus niet volgens de Verordening;
- dat de vereiste herbeoordeling nog immer niet heeft plaatsgevonden,
- dat ondertussen wel vaststaat dat de vigerende NOAEL van 1,0 mg/kg achterhaald is,
- dat ook bij 0,25 mg/kg nog negatieve effecten werden gezien (Pitzer),
- terwijl er aanwijzingen zijn voor effecten *onder* deze dosering (De Boer, Lazarini, Pandya),
- en voor zover de *IATA OECD Case Study 362*, in weerwil van Pitzer, De Boer, Lazarini en Pandya, een basis zou bieden voor de vaststelling dat het NOAEL op 0,25 mg kan worden gesteld, onduidelijk is waarom aan deze *case study* klaarblijkelijk groot gewicht mag worden toegekend.

Op dit moment is het werkelijke NOAEL dus onbekend, terwijl het juridische geldende NOAEL geen betekenis meer toekomt.

Gegeven de waarborgfunctie van de Verordening en het voorzorgsbeginsel kan de conclusie dan ook geen andere zijn, dan dat de toelatingen van middelen op basis van deltamethrin niet meer voldoen aan de eisen die de Verordening stelt. Dat is de logische conclusie van het feit dat de stof al veel te lang niet meer is herbeoordeeld. Maar dit volgt ook uit het feit dat de toelatingen zijn gebaseerd op een inmiddels achterhaald NOAEL, terwijl een nieuw NOAEL nog niet is vastgesteld, en bij de huidige stand van zaken ook niet kan worden vastgesteld. PAN meent dat hiermee de noodzaak voor intrekking gegeven is, althans dat een herbeoordeling onvermijdelijk is.

De afwijzing van het verzoek van PAN is dus gebaseerd op de innerlijke tegenstrijdigheid dat enerzijds wordt erkend dat het vigerende NOAEL niet meer voldoet, terwijl anderzijds het Ctgb geen noodzaak ziet om tot intrekking over te gaan. Dat bij de beoordeling van het verzoek is uitgegaan van een lagere NOAEL is in zoverre niet relevant, dat dit niets afdoet aan het feit dat de huidige stofgoedkeuring niet meer aan de eisen van art. 29 Verordening voldoet, en de middeltoelatingen bijgevolg dus ook niet meer gehandhaafd kunnen worden. Bovendien is deze lagere NOAEL gebaseerd op (a) een onjuiste uitleg van de Pitzer-studie en (b) niet-openbare informatie. Verder is het feit (a) dat de stof nooit is beoordeeld conform de Verordening en (b) bovendien al veel langer dan toegestaan niet is herbeoordeeld, niet kenbaar in de overwegingen van het Ctgb meegenomen. Het bestreden besluit is dan ook in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel tot stand gekomen, en ontoereikend gemotiveerd.

11. Combitoriciteit: het Ctgb heeft niet alleen geen aandacht besteed aan dit aspect, maar heeft ook de inhoud van zijn eigen *position paper* van 08 december 2025 miskend.

In haar bezwaarschrift heeft PAN uitdrukkelijk gewezen op “stapeleffecten” (p. 2). Het Ctgb heeft aan de rol van deltamethrin in cocktails van stoffen echter hoegenaamd niet besproken in het bestreden besluit.

Dit levert niet alleen een tekortkoming in het bestreden besluit op, het is bovendien opmerkelijk in het licht van het eigen *position paper* “Van toelating naar afweging: omgaan met zorgen over

gewasbescherming” van 08 december 2025²⁵. Daarin heeft het Ctgb onder andere het volgende opgenomen:

“Bepaalde gezondheidseffecten kunnen nog niet volledig worden meegenomen bij de beoordeling. Het gaat bijvoorbeeld om neurodegeneratieve aandoeningen (zoals de ziekte van Parkinson) en om effecten van cumulatieve blootstelling (het “cocktaileffect”). Om deze effecten te kunnen beoordelen ontbreekt momenteel een toetsingskader.”

Aan deze passage ligt de veronderstelling ten grondslag dat het feit dat geen toetsingskader voorhanden is, niet in de weg staat aan goedkeuring of toelating. PAN bestrijdt dit op grond van hetgeen zij hierboven (onderdeel B) naar voren heeft gebracht over de waarborgfunctie en het voorzorgsbeginsel.

12. Het Ctgb beroept zich op de inhoud van het RAR 2023. Deze is evenwel niet volledig openbaar. De standpunten die het college hieraan ontleent zijn dus niet te controleren.

Zoals hierboven al aangegeven is het RAR opgesteld door de industrie, en bevat het een samenvatting van de door c.q. namens de industrie uitgevoerde toxiciteitsstudies. Voor een goed begrip van de inhoud ervan, om de erin besproken onderzoeken goed te kunnen beoordelen, en om na te gaan of de juiste conclusies zijn getrokken, is het noodzakelijk om over dit document te beschikken.

Het Ctgb heeft klaarblijkelijk inzage in de volledige versie van het RAR 2023, en heeft in het kader van dit verzoek conclusies verbonden aan de inhoud daarvan. PAN kan echter niet nagaan in hoeverre deze conclusies gerechtvaardigd zijn, omdat het RAR 2023 niet in volle omvang openbaar is.

Het is in strijd met het beginsel van openbaarheid, het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel om een besluit (mede) te baseren op informatie die oncontroleerbaar is, maar wel (mede) redengevend is voor dat besluit.

13. Bovendien is heeft het Ctgb miskend dat het RAR een door de industrie opgesteld document is, dat gericht is op de herbeoordeling. Aan studies gericht op goedkeuring of herbeoordeling worden andere eisen gesteld dan aan studies die niet met dat oogmerk zijn uitgevoerd. Deze laatste categorie dient het college evenwel óók te betrekken bij de beoordeling van een intrekkingverzoek. Voor zowel de goedkeuring van een stof als de herbeoordeling dient de industrie een onderzoeksdossier aan te leveren. Dit dossier is erop gericht om aan te tonen dat een stof aan de eisen van art. 4 Verordening. De onderzoeken die hiervoor worden gebruikt, moeten zijn uitgevoerd conform Verordening (EU) 283/2013.

Echter, zoals hierboven (C.3) al betoogd, dient het Ctgb bij de uitoefening van haar bevoegdheden acht slaan op *alle* wetenschappelijke en technische kennis die op dat moment beschikbaar is, óók studies die niet gericht zijn op het bevestigen van een feit²⁶. Het bestreden besluit lijkt in belangrijke mate op het RAR te steunen. Gezien het doel van het RAR – namelijk het ondersteunen van de herbeoordeling – mag worden aangenomen dat dit document uitsluitend of overwegend studies die zijn uitgevoerd conform genoemde verordening. Van een evenwichtige beoordeling van studies die wel en die niet conform Verordening (EU) 283/2013 zijn uitgevoerd, is dus geen sprake geweest. Volgens PAN levert dit en zorgvuldigheidsgebrek op.

²⁵ Te vinden via <https://www.ctgb.nl/documenten/2025/12/08/position-paper-van-toelating-naar-afweging>.

²⁶ Namelijk dat een stof aan de eisen van art. 4 Verordening voldoet. Volgens PAN moet kunnen vraagtekens worden geplaatst bij de wetenschappelijkheid van deze benadering, omdat deze primair is gericht op bevestigen in laats van falsifiëren.

CONCLUSIE

Primair stelt PAN zich op het standpunt dat de goedkeuring van deltamethrin ten gevolge van het systematisch tijdelijk verlengen van de goedkeuring is komen te vervallen. Het verzoek is derhalve op onjuiste gronden afgewezen.

Subsidiar meent PAN dat de wijze waarop haar bezwaarschrift is behandeld geen recht deed aan de herbeoordelingsfunctie van deze procedure. Zij heeft dus niet de rechtsbescherming gehad die haar toekwam.

Meer subsidiar miskent het bestreden besluit zowel de waarborgfunctie van de Verordening als het feit dat de Verordening gebaseerd is op het voorzorgsbeginsel. Het miskent bovendien de uitleg die het Gerecht en het Hof aan het voorzorgsbeginsel hebben gegeven. Bovendien is het besluit op een groot aantal onderdelen niet met de vereiste zorgvuldigheid tot stand gebracht en/of onvoldoende gemotiveerd. Daarom kan het volgens PAN niet in stand blijven.

PAN verzoekt u derhalve om het besluit te vernietigen en het Ctgb te veroordelen tot vergoeding van de proceskosten van PAN.

Verzoek tot het stellen van preliminaire vragen

Ten slotte verzoekt PAN u om, indien en voor zover de onderdelen B tot en met D vragen zouden oproepen over de uitleg van de Verordening, al dan niet in de context van de nationale wet- en regelgeving met betrekking tot bestrijdingsmiddelen, daarover preliminaire vragen te stellen aan het Europese Hof van Justitie.

Hoogachtend,

Max Haan
gemachtigde

Bijlagen:

- Bestreden besluit van 26 februari 2026
- Pleitaantekeningen t.b.v. hoorzitting op 10 december 2025